

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorum|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. XXIII. Pecunia vid. Rubr. Moneta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

XIII.

Peccatum committere nemo appetit propter ipsum peccatum, sed propter illud, quod ex eo consequitur, cap. merito l. 12. q. 1.

XIV.

Peccata tanto graviora sunt, quanto ex minori culpa nascuntur, gloss. in cap. duo sunt. verb. videatur. dist. 96. per text. in c. non potest. 24. 2. q. 7. quem sequitur Abbas in c. primo de iudic. & Felin. in c. cum super col. 2. de testib. cog. & in rubr. de sentent. excomm. in princ. Exemplum est in furto, quod licet modicum fuerit, attentata tamen consuetudine dicitur gravius, quia consuetus furari, difficile a peccato se abstinere. c. fin. 23. q. 5. Abbas in cap. 3. de cleric. conjugat. & ideo gravius punitur. l. 3. C. de Episc. audient. videmus etiam, quod peccatum veniale ex usu & consuetudine fiat mortale, Dominic. in c. criminis. col. 2. dist. 25. gloss. in cap. denig. dist. 4. Abbas in c. testimonium de test. Felin. in c. 1. col. 5. vers. alius casus de constitut. quia ex qualitate poenae arguitur gravitas delicti. clem. 1. §. quae omnia. ubi gloss. & Card. de pen. & cap. homo 5. distinct. 40. Felin. in c. cum quidam de iurjurand. ac peccatum nullum adeo veniale, quod non fiat mortale, dum placet. c. unum 3. §. hinc. dist. 25. quoniam peccata plura minuta, simul postea collecta ita nos gravare posse, quam unum grande peccatum, post gloss. in c. tres sunt. distinct. 1. ante fin. per l. nec non 28. §. si quis sapiens 3. ex quib. caus. majores. & l. si plures 9. §. cumulum 1. ff. de pact. refert Ludov. Gomez. ad §. licet si quis. Instituit de action. n. 22.

XV.

Peccans contra duos magis contemnit, quam contra unum. arg. l. 3. C. de Episc. audient. Lud. Gomez ad §. item si quis. Inst. de act. n. 4.

XVI.

Peccans legis autoritate, non peccat. cap. qui peccat 4. 23. q. 4.

XVII.

Peccatum mortale committi non debet propter scandalum. cap. cum ex 2. extr. de nov. oper. nunc. quod si tamen illud commissum sit, propter majus scandalum est celandum. c. in scripturis 8. dist. 96.

XVIII.

Peccans & consentiens pari poena puniendus est. c. 1. extr. de offic. deleg.

CAP. XXII.
De Peculio.

Axioma I.

Quodcumque filius vel à patre, vel intuitu patris accepit, illud spectat ad peculium profectitium. §. 1. Instit. per quas person. quia hoc omne à patre proficiscitur seu profectum videtur. Ita, ergo si quis patri donaturus dederit filio, peculium erit profectitium l. 5. §. 2. & seqq. ff. de iur. dot.

Limita: nisi pater aliquid expresse alterius peculii causâ concesserit, vel dederit, ut extraneus. de l. 5. §. 6.

II.

Quodcumque filiusfamilias honestis operis, il-

liberalibus tamen, aut fortunae beneficio, e. g. ex hereditate acquirit; seu: quodcumque filius nec à patre, nec bello, nec studiis obtinuit, illud est peculii adventitii l. 6. pr. C. de bon. quae liber. §. 1. Instit. per quas person. cuiq. acquir.

Exemplum hinc, quod operis ancillaribus acquirit filia, exit peculii adventitii. Carpz. Part. 2. Const. 10. Defin. 107. item quod acquiritur ludo licito; porro bona materna & pecunia iustitica, das Patengeld. Mev. P. 9. dec. 63. n. 1. Carpzov. P. 2. Const. 24. Defin. 18. Stryck. in annot. ad Brunem. Jus Eccl. l. 2. cap. 1. membr. 2. §. 13.

III.

Quodcumque filius, si non militasset, non acquisiturus fuisset, illud spectat ad peculium castrense l. 11. C. de castrensi pecul. quia huius acquisitionis causa est militia. Ita ergo hoc pertinebit id, quod à patre sive alio ideo donatum, quia quis in militiam ivit, sicut & hereditas commilitonis l. 1. C. eod. non item bona materna filio in militia delata.

Limita: ut procedat in mobilibus; nam immobilia militi quae tali nulli sunt usus l. 4. C. sum. ercisc. nisi miles ex peculio castrensi talia immobilia sibi comparaverit l. 3. ff. de castrensi pecul.

IV.

Quodcumque filius acquirit artibus liberalibus, illud spectat ad peculium quasi castrense Novell. 123. c. 19. quia hæc acquisitio similitudinem quandam habet cum iis, quae in castris acquiruntur, & huc spectant ea, quae docendo artes liberales, advocaturâ & Clericatu acquiruntur, quibus annumerantur donata à principe ob speciales textus in l. 7. C. de bon. quae lib. & l. un. in fin. C. de castrensi. Palatin. pecul. lib. 12.

V.

Quoties patria potestas tollitur per mortem vel emancipationem, toties cessat peculium l. 3. pr. C. de bon. matern. quia peculiorum constitutio est ex patria potestate l. fin. §. fin. C. de inoffic. testam. Postquam ergo hodie quis nuptias celebravit & separatam oeconomiam instituit, omnis quaestio de peculio expirat.

CAP. XXIII.
Pecunia vid. Rubr. Moneta.

Axioma I.

Pecunia omnes res aestimantur. l. penult. §. si neminem 1. Cod. de consuet. pecun. Gail. de pignor. num. 6. cap. 13. unde pecunia pro pretio usurpatur in l. Pedius. 4. §. 1. ibi: res magnae pecuniae. De incend. ruin. naufr. Ad hoc enim habetur, ut expendatur. l. 1. ff. de contr. emt. & ideo numeratur ea inter res, quae servando servari non possunt. §. constituitur 2. Instit. de usufruct. & in Auth. novissimè. C. de admin. tutor. l. Aristot. 5. cum seq. ff. de iure deliber. Bart. in l. si ex legari de V. O. inque ejus alienatione decretum non requiritur. gloss. sing. in l. 1. §. quaestum. ff. ad Sci. Trebell. Angel. in l. 1. §. quae res pignori obligari possunt. Abbas in c. nulli. col. penult. n. 11. de reb. Eccles. non alienand. & declam. Aug. in §.

(H) 2

quis

quia parum in fin. Authent. de Nupt. exinde rebus mobilibus annueranda, licet ex immobilibus redacta sit. Novell. 22. cap. 45. vers. si vero universa, ubi Matth. Steph. pag. 272. n. 113. Curt. jun. consil. 183. n. 1. p. 2. Carpz. P. 3. Constit. 21. Defin. 15. n. 6. Moller. semestr. 26. § 41. n. 6. Zaf. ad l. 41. §. sed si parvum de legat. 1. n. 18. C. A. de rerum divis. thes. 53. ac est in perpetuo quasi motu & destinata commerciis atque commutationibus. Andr. Rauchbar. p. 2. q. 9. n. 31. Carpz. P. 1. Constitut. 28. Defin. 180. n. 8. quæ nec loco circumscribitur. l. si fideicommissum 50. §. tractatum. 1. ff. de judic. Hæc tamen vera intelligitur, quando pecunia est in cursu, secus in pecunia, quæ pro thesauro vel futuris calamitatibus reconditur: hoc enim in casu eam ut rem immobilem judicari, ex l. qui filium 64. de legat. 3. l. si schorus 79. §. his verbis. 1. ibi: pecunia sine peculio singulis est. ff. eod. post Andr. Sicul. in cap. nulli. col. fin. de reb. Eccles. non alienand. deduxit C. A. de rer. divis. thes. 54. Idem obtinere & in pecunia, quæ est deposita apud Campforem, & ad emtionem prædiorum destinata, affirmat. Gail. 2. observ. 11. addita ratione, quia talis pecunia ideo res immobilis dicitur, ut inveni non possit, sive induci cum illa reputatione l. 3. §. quod ergo 6. ff. de contr. jur. tutel. quem text. pro singulari ad hoc ponderant Roman. in sing. 105. incip. Tu habes. Alex. in l. cetera 15. sed si parvum de legat. 1. Cremonens. in singular. notab. 59. incip. pecunia est. Corlet. in suis notabil. verb. pecunia. Andreas Sicul. in c. quorundam. col. 3. extr. de solut. & in c. possessiones. col. 1. de reb. Eccles. non alien. Ludov. Gomez ad l. quintus de aur. & argent. legat. Quamobrem sicut aliàs etiam pecunia vocatur omne id, quod homines in terra possident. cap. totum 6. 1. q. 3. quia antiqui totum, quod habebant, in pecoribus habebant, unde etiam pecunia dicebatur d. c. 6. §. ideo autem 1. q. 3. ita pecuniæ verbo simpliciter prolato non tantum rem mobilem & quantitatem, sed & rem immobilem, neque solum species & corpora, sed etiam jura & universitatem significare, latè persequitur Gœdd. ad l. 4. n. 7. de V. S.

II.

Pecunia tanquam res sterilis fructum producere non potest. Gail. lib. 1. observ. 7. num. 2. Ea enim permutandi, non locandi, aut vendendi causa est inventa. l. 1. ff. de contr. emt. nec recipit à re ipsa & rei proprietate separationem, arg. l. 1. §. 2. ff. de usufruct. ear. rer. quæ usu consum. l. si tibi 7. ff. eod. Unde usus ejus interverti dicitur, quando ad quæstum transfertur, cum pecunia medium emtionum & venditionum aliarumque commutationum esse debeat, non extremum, h. e. res emta. Carpzov. P. 3. Constit. 24. Defin. 12. n. 4. Inde enim pecunia à pecunia dicta, quia apud antiquos omnes divitiæ in pecudibus sitæ erant. Calepinus in verb. pecunia, l. 178. de V. S. ubi Gœdd. cap. totum 6. 1. q. 3. Quapropter & pecuniæ usufructu legato, simul proprietatem legatam censerit, text. sunt in l. 1. §. l. 2. ff. de usufr. ear. rer. quæ usu consum. l. si vini 7. ff. eod. cum aliàs in legato generali pecunia non comprehendatur. l. uxorem 41. §. legavimus 6. ff. de legat. 3.

Ludov. Gomez ad §. item Serviana. Institut. de action. num. 21. Conf. tr. meum de altero immo. pag. 93.

III.

Pecuniæ æstimatio semper certam ac perpetuam rationem habere debet l. nummis 3. ff. de in lit. jurand. quia pecunia res omnes æstimari, non verò à cæteris rebus solet. l. si ita 42. ff. de fidejuss. Carpz. P. 2. Constit. Defin. 1. n. 2.

IV.

Pecunia facilius retinet pristinam rei naturam, quam ut induat novam, arg. l. pater 8. ubi gloss. de his, qui sunt sui vel alien. jur. l. pen. de testam. milit. W elembr. 2. consil. 99. n. 12.

V.

Pecunia cujusvis vicem sustinere potest l. si in fidejussorem 2. ff. de fidejussor. & ferè perinde, si res ipsa, vel ejus æstimatio interveniat. l. vinum 22. ff. si cert. petatur. l. ratio 3. §. cum per venditorem 3. ff. de action. emt. l. Titia Secja 87. in pr. ff. de legat. 2. l. si quis stipulatus fuerit decem 57. ff. de solut. Regner. Sixtin. 2. Conf. Marp. 12. num. 52.

Declara: obtinere quando res ipsa haberi non potest, tunc in subsidium mora interveniente vicem sustinet, secus quando de re fungibili tradenda expressè & principaliter in contractu actum sit, hoc enim casu vicem rei debite subire non posse. per d. l. vinum 22. ff. si cert. per. l. datio 3. l. si per venditorem 3. ff. de action. emt. l. non amplius 26. §. cum bonorum 2. ff. de legat. 1. l. quoties in diem 59. ff. de V. O. probant Bart. Jal. & Dd. communiter in l. 1. §. mutui datio. ff. de reb. cred.

VI.

Quodcunque alterius pecuniâ suo nomine emitur, illud alteri isti non acquiritur. Quia pecunia in singularibus, v. g. contractibus non succedit loco rei, nec res loco pretii, l. non unde 7. C. si cert. petatur. ita pater bonorum filii adventitiorum administrator, si pecuniâ filii suo nomine aliquid emerit, sibi acquirit, non filio. Carpz. P. 2. Constit. 10. Defin. 21.

Amplia, ut quamvis expressè suo nomine non emerit, in dubio tamen suum potius, quam alienum negotium gessisse censeatur, adeoque sibi acquirat. l. 4. ff. de solut.

Limita: nisi tutor faciat id, ad quod tenetur, quamvis enim id suo nomine gerat, censetur tamen pupilli negotium gessisse l. 2. quand. ex fact. tut. vel cumt. l. 2. l. 8. §. 1. de reb. cor. qui sub tut. vel. cur. l. 3. C. arbit. tutel. Hartm. Pistor. P. 1. q. 7. n. 3.

VII.

Obligatus ad certum aut vel argenti pondus, pecuniam numeratam solvendo liberatur: si autem aureus non est legitimi ponderis, creditor eum recipere non tenetur pro æstimatione ponderis debiti. Antiqua quoque moneta à Cæsariibus prioribus cula pro novâ solvi potest, Brunem. ad l. 1. C. de vet. numm. potest.

VIII.

IIIX.

Qui aureos imagine Caesaris insignitos violat vel abradit, capite punitur. l. 3. C. de veter. numism. potest. Liberis hominibus olim dictata fuit depugnatio cum bestiis l. 8. ff. de fals. Hodie poena arbitraria est. Brunnem. ad d. l. 3. C.

IX.

Pecunia est loco sanguinis. gloss. in l. advocati. C. de advocat. divers. judic. Jalon. in l. nec quicquam. §. ubi decretum. n. 2. in fin. ff. de offic. proconf. Petr. Sanct. sing. 73. col. 3. Afflict. decis. 24. n. 4. Ripa in c. 1. n. 18. de judic. Menoch. 2. arb. q. cas. 110. n. 6.

X.

Pecunia peragere, quod gratis fieri debet, res est mali exempli. Abbas in cap. 1. de crim. fals. & Felin. ibid. n. 30. Bart. in l. 1. de fals. Jaf. ad l. Divus. num. 27. ff. de re judic. Henon. disput. ult. thes. 4. lit. b. Schickard. thes. 7. disput. 20. lit. A. n. 1. q. 2. Arnold. Rayger. thes. jur. part. lit. T. n. 112. Hoc enim casu amor pecunie contrariatur justitiae. cap. qui recte 66. cap. pauper. 72. 11. quest. 3. ac ob id pecuniam accipiens ob testimonium dicendum testis esse non potest, cap. si testes 3. §. lege 4. q. 2. cum pecuniam accipiens eo ipso se faciat suspectum. §. si Vassallus de beneficio 2. F. 26.

XI.

Pecuniae amor omnes generaliter sollicitat, Pacian. 1. consil. 113. n. 36. cum naturale sit, quod omnes pecuniam appetamus. l. si chorus 79. §. 1. ff. de legat. 3. Cravett. consil. 8. n. 3. & mortalibus pecunia nihil charius. Euripid. in Phœniss. Damhoud. in Encompec. & nihil non pecuniae causa fiat, Ecclesiast. c. 10. Sonsbeck. de feud. p. 1. n. 38. Chassan. in Catalog. glor. mund. considerat. 54. n. 12. Nolden. de stat. Nobil. cap. 2. n. 31. Quantam itaque pecunia parata utilitatem praestet, vid. apud Carpz. P. 1. Constit. 32. Defin. 41.

XII.

In pecunia vel nummis non consideratur affectio. l. in nummis. 3. ff. de in lit. jumand.

Intellige scilicet quantum ad hoc, ut juramentum in litem deferatur pro eo, quod interest, d. l. in numm. quoad alios enim effectus, scilicet ad excludendam compensationem seu permutationem, quin affectio considerari queat, patet ex l. sed si certos 51. ff. de legat. 1. Fach. 1. contr. 6.

XIII.

Qui pecunia seu pretio accepto delinquant, gravius delinquere censentur. arg. l. 6. §. irritum 5. de injust. rupt. irrit. testam. l. 1. §. 1. l. 9. §. ult. l. 20. ff. ad L. Corn. de fals. l. 6. de L. Julia repetund. l. 4. in fin. ff. de his, qui not. infam.

XIV.

Pecuniae interventus saepe praepjudicat. arg. l. 9. collata. cum l. 36. C. de liberali causa, quandoque etiam suspicionem pravitatis inducit. l. 2. §. 2. & 3. §. l. 29. §. 2. ff. ad L. Jul. de adulter. & infamiam affert. l. 4. §. ult. l. 6. §. 3. de his, qui not. inf.

XV.

Qui in pecunia vel are non habet, luat in corpore. vid. supm lib. X.

XVI.

PECUNIAM retinere satius est, quam solutam repetere. l. 3. ff. de compensat. l. si stipulatus 15. in pr. ff. de fidejussorib. Tiracquell. de retractu lign. §. 29. gloss. 2. n. 3.

XVII.

PECUNIA non generat pecuniam. l. usura pecuniae 121. ff. de verb. signif. Joh. Mar. Novar. q. forens. lib. 1. q. 145. n. 27.

XIIX.

PECUNIA est optimus futurae necessitatis fidejussor. Nevizan. in sylva nupt. lib. 2. num. 96. in princ. Joh. Mar. Novar. in praxi elect. & variat. fori. quest. 16. sect. 1. n. 13. (Bald. in l. 2. C. de constit. pecun. Ea enim retenta nihil operatur, & nullam affert utilitatem. c. ejiciens 11. distinct. 88. & not. in l. 1. §. fuit questum 13. ff. ad Sc. Trebell. & quando servatur, non affert utilitatem secundum eum usum, ad quem est destinata. Gloss. & Abbas in cap. nulli de reb. Eccl. non alien. n. 11. Schneid. p. 2. de feud. n. 21.)

CAP. XXIV.

De Pensione.

Axioma I.

Omnis pensio solvenda est in fine anni. Brunnem. C. de primipil. col. 2.

II.

Ad pensiones publicas, i. e. annuas praestationes principi vel Reipubl. solvendas tenentur, qui possident agros vectigales vel tributarios: qui si in solvendo cessarunt, poterunt illorum bona omnia, tanquam pignori tacite obligata occupari, & occupata publice sub hasta vendi, interveniente praesidis autoritate & vocato ad hoc possessore. Perez. ad Tit. C. si propter publ. pensu. vendit. n. 1.

CAP. XXV.

Per accidens, Per alium,
Per se.

Axioma I.

Per alium quis consequitur quandoque, quod per se non potest. l. 8. §. non est novum 14. de bon. poss. contr. tabul. gloss. in l. 3. §. 11. eod. tit. verb. & ipse l. cum hereditas 55. de acquirend. hered. l. si is, qui duos 29. de liberat. legat. l. & per iurandum 13. §. si fidejussori. 7. de acceptil. l. decurio 4. ff. de decur. Forster. lib. 7. cap. 6. num. 6. Hilliger D. L. 9. cap. 3. lit. H. Antonius Faber in C. suo. de dedit. libert. defin. 16. num. 1.

(H) 3

Quam